

1) „Senāk nebijuši nekādi lopi. Velns ar Dievu sarunājuši tos radīt. Drīz arī tie radušies. Velns gudrojis, kur tos novietot. Tad tam iesāvēs prātā, ka būtu ļoti izdevīgi novietot tos Abavas krastā. Velns nu strādājis atkal. Drīz Abavas krastā radusies dziļa ala. Nu tas tūliņ dzinis lopus iekšā. Dievs aizvēlis lielu akmeni priekšā. Tā radusies Velna ala.” (Latvijas Folkloras krātuve (LFK) 1909, 96. E. Rībena; pier. A. Rībena, Sabiles vsk., ~1950. g.)

2) „Reiz Velns ar Dievu saderējuši aizdambēt Abavu. Velns solījis aizdambēt, līdz dziedās pirmie gaiļi. Viņš ar saviem kalpiem strādājis sviedriem vaigā. Abava tomēr stūrgalvīgi turpinājusi savu ceļu. Velns jo niknāk grābis zemes krastā. Tālu vairs nebijis rīts, bet no dambja nekā. Pēkšņi kaut kur tuvumā iedziedājušies pirmie gaiļi. Velns jau sarāvēs. Iedziedājušies otri gaiļi. Drīz dziedājuši trešie gaiļi. Kad Velns aizbēdzis, Abavas krastā palikusi dziļa bedre. Ļaudis šo bedri iesaukuši par Velna alu.” (LFK 1909, 1. Emma Šnore Virbu Krastiņos; pier. Irija Šnore, Sabiles vsk., ~1950. g.)

3) „Netālu no Velna alas atrodas Velna akmens, kas iegulies Baltā kroga tīrumā. Teika stāsta, ka Velns šo lielo akmeni domājis atgādāt alai par durvīm, bet gailis to aizdziedājis un darbs palicis nepaveikts.” (Šterns, 1939. g.)

4) „Hercoga Jēkaba laikā dzīvojis kāds vīrs. Viņš ar maisiņiem nesis zemes uz Kandavu priekš šveicēšanas. Kad vīrs nomiris, tad tā ala, kur viņš grābis smiltis, nosaukta par Velna alu.” (LFK 1909, 94. Emīlija Krūmiņa Matkules Ķempjos; pier. Viktors Logins, Sabiles vsk., ~1950. g.)

5) „Velna ala Abavas krastos netāli no Kalnmuižas, kādus 14 km no Kandavas atrodas kāda ala, kuru ļaudis sauc par Velna alu. Par Velna alu viņu sauc tāpēc, ka laikam senākos laikos, tāpat kā citām vietām mūsu dzimtenē, alai bijis ar Velnu kāds sakars. Šo alu daži citi ļaudis sauc arī par Kretuļa alu, jo šinī alā kādu laiku esot slēpies noziedznieks Kretulis, pirms tas aizbēdzis atkal uz kādu citu vietu. Pašai Velna alai ir ļoti jauks izskats. Viņa atrodas tādā augstā, klinšainā kraujā. Pašas kraujas augšā aug dažādi lapu koki. Pie tiem daži soliņi. Pašas alas sienas satur smilšakmeni. Šinī mīkstajā smilšakmenī iegriezti ļoti daudzi vārdi, jo daudzi ceļotāji, kas bijuši skatīt šo alu, viņas sienās atstājuši savus vārdus. Gar alu tek garām strautiņš, pār kuru pārliekušās lagzdas. Tas viss te atstāj ļoti jauku iespaidu.” (LFK 623, 7. K. Tennberga Kandavā; pier. Aleksanders Linde 1928. g.; S. Laime. Svētā pazeme. Latvijas alu folklorā. – Rīga, Zinātne, 2009., 149.–154. lpp.)